N°. 174.

DE GRONDWET.

1[illegible]

VERSCHIJNT
Alle dagen, behalve Zon- en Feestdagen.

PRIJS DER ADVERTENTIEN:
Van één tot zes regels. . . . . ƒ 1.00.
Voor [illegible] regel meer. . . . . » 0.15.
[illegible] zegelgeld.

DONDERDAG 15 DECEMBER.

UITGEVERS-DIRECTEUREN:
JOH. NOMAN en ZOON, te 's Gravenhage.

Brieven franco aan het Bureau De Grondwet.
Jan Hendrikstraat, n°. 259.

ABONNEMENTSPRIJS:
Voor 's Gravenhage per 3 maanden . . . . . ƒ [illegible]
Voor de overige steden des Rijks . . . . . . [illegible]

Hoofd-Bureau voor Ned. Oost-Indie:
VAN HAREN NOMAN EN KOLFF, te Batavia.
Prijs franco per Landmail voor Java en buitenbezittingen, per jaar, met vooruitbetaling bij het nemen van het abonnement ƒ 60, Ned. Cour.

De discussiën over de Begrooting.

[illegible]

VI.

HET REQUISITOIR VAN DEN HEER LIGHTENVELT.

Wij gaan in dit artikel — nadat wij in een vorig het eenzijdig standpunt hebben aangetoond, waarop de Regering zich heeft geplaatst — over tot het onderzoek van de *waarde* der feiten, door den Heer LIGHTENVELT aangevoerd ten betooge, dat er inderdaad door den Heer BELGRADO eene mededeeling zou zijn gedaan, *in den zin der nota van* 16 *October* 1852.

Vooraf behoort geconstateerd te worden *wat* die Nota, omtrent de mededeeling, bedoelde: *»Le soussigné se trouve encore chargé d'exprimer le consentement du Gouvernement du Roi de ce que Mgr. l'Internonce a bien voulu lui communiquer officieusement que »le St.-Siège, avant de procéder à la réorganisation de »l'Eglise Catholique, a l'intention d'en faire part au »Gouvernement Royal comme aussi de l'époque où elle »se fera.«* De mededeeling van den Kabinetsbrief van 16 Oct. 1852, lit. G. 21, te vergeefs tot dus ver verzocht, zou zonneklaar aantoonen, dat de Heer VAN SONSBEECK niet zonder *last* deze nota had geschreven.

Er moest dus, vóór de invoering, mededeeling gedaan worden van de *wijze* hoe en *den tijd* wanneer die plaats zou hebben. Wel is bij de optreding van den Heer v. ZUIJLEN VAN NIJEVELT door Mgr. BELGRADO mondeling geprotesteerd tegen deze zinsnede [illegible] Oct. 1852; maar de Heer VAN ZUIJLEN heeft, daarlatende de vraag, in hoever de Heer VAN SONSBEECK al dan niet geregtigd geweest ware, eene mededeeling te *eischen*, op het doen daarvan aangedrongen. Stellige verpligting tot het doen van de mededeeling was er dus niet voor het Hof van Rome; maar dat het zich daartoe zedelijk verpligt achtte, blijkt juist daaruit, dat Mgr. BELGRADO *geautoriseerd* werd, om juist zoodanige mededeeling te doen, als waarvan de Nota van 16 Oct. 1852 gewaagde.

Het Hof van Rome is derhalve, naar onze meening, geheel buiten de zaak; het heeft, door aan Mgr. BELGRADO de bekende autorisatie te verleenen, voldaan aan hetgeen dezerzijds ook door den Heer VAN ZUIJLEN en den Heer STRENS was gevraagd. De vraag is dus nog alleen: heeft Mgr. BELGRADO de mededeeling, waartoe hij geautoriseerd werd, gedaan op zoodanige wijze, dat zij door een Gouvernement als eene officieuse mededeeling kon worden aangemerkt?

Deze vraag meenen wij ontkennend te moeten beantwoorden.

Wie toch kan, te goeder trouw, daarin eene officieuse mededeeling erkennen, wanneer Mgr. BELGRADO, *na* de behandeling van onderscheidene ondergeschikte punten, waartoe hij bij den Heer STRENS ter audientie [illegible] verschenen, als tot afscheid zeide: »Er zullen *waarschijnlijk* vijf bisdommen komen?« Toonen de woorden zelven niet aan, dat Mgr. BELGRADO slechts een particulier gesprek voerde; immers, van de loyauteit van het Pauselijke Hof mogen we overtuigd zijn, dat het doel niet *kon* geweest zijn, om eene officieuse mededeeling te doen van iets wat *waarschijnlijk*, dus niet *zeker* was, dus nog in allen deele *veranderd* kon worden? Met de officieuse mededeeling zal men dan toch altijd het doel hebben willen bereiken, om kennis te geven van hetgeen *geschieden zal*, niet van hetgeen *waarschijnlijk* zou gebeuren.

Dit had plaats op 12 Januarij. Op dienzelfden dag was Mgr. BELGRADO ook geweest bij den Heer VAN ZUIJLEN VAN NIJEVELT. Volgens het beweren van eerstgenoemde, zou hij den Heer VAN ZUIJLEN de geheele organisatie hebben medegedeeld — ofschoon dit door dien Heer wordt *ontkend;* en er is geene reden om den heer BELGRADO geloofwaardiger te achten dan den heer VAN ZUIJLEN. Maar de heer VAN ZUIJLEN vroeg nu den Internuntius op den man af: »Est ce une *communication* que vous me faites?« Indien nu de heer BELGRADO *werkelijk* bedoeld had, om op den 12 Jan. de *»communication«* te doen, waartoe hij door het Hof van Rome was geautoriseerd geworden; indien de heer BELGRADO in dien zin reeds zou hebben gesproken met den heer STRENS: niemand zal ontkennen, dat alsdan het natuurlijk antwoord van Mgr. BELGRADO op deze pertinente vraag van den heer VAN ZUIJLEN had behooren te zijn: »Ja, dat is de *»communication«*, die ik gemagtigd ben u te doen.« Doch wat antwoordde Mgr. BELGRADO? »Communication ou non, voila ce que vous »verrez arriver dans six semaines ou deux mois.« Dit ondiplomatiek antwoord *kon* door den heer VAN ZUIJLEN niet aangemerkt worden als de mededeeling, waartoe, zelfs blijkens een *lateren* brief van onzen gezant te Rome, Mgr. BELGRADO gemagtigd was te doen.

Maar meer dan alles bewijst het volgende, dat Mgr. BELGRADO de mededeeling niet heeft gedaan, waartoe hij was »geautoriseerd«, op zoodanige wijs namelijk, dat zij als eene »communication officieuse« *moest* worden aangemerkt. Op 12 Jan. — dus denzelfden dag — schrijft Mgr. BELGRADO naar Rome, dat hij de *»communication«* heeft gedaan, en dat hij van de Ministers van Buitenlandsche Zaken geene antwoorden had ontvangen, die eenigen tegenstand tegen het geannonceerde feit van de kerkorganisatie zouden kunnen doen vermoeden.

Wij moeten hier al dadelijk opmerken, dat *deze* brief van Mgr. BELGRADO zijn de *»documents positifs«*, die bij het Ministerie en bij de Kamer meer schijnen te gelden, dan de plegtige [illegible] ontkentenissen van vier Nederlandsche Ministers!

[illegible] woordingen gesteld, naar Rome heeft gezonden, of de heer LIGHTENVELT geen Italiaansch verstaat, wordt daardoor reeds aanstonds bewezen, dat, volgens de vertaling van den heer LIGHTENVELT, onze Ministers geene antwoorden hadden gegeven, die eenigen tegenstand zouden kunnen doen vermoeden. En nu beroepen zich de heeren VAN ZUIJLEN en STRENS op een *brief* en op een *advies*, bij onze Ministeriën aanwezig, waarin juist zoodanig plan, als de heer BELGRADO zou hebben medegedeeld, ontraden en getracht wordt de uitvoering daarvan te beletten, nadat onze gezant van zoodanig plan, bij wijze van gerucht, had kennis gegeven. Te vergeefs wordt aangedrongen op de publiekmaking van *brief* en *advies*, die de zoogenaamde *»documents positifs«* ten eenemale den bodem inslaan. Onze tegenwoordige Regering acht het meer geraden de verdenking te laten rusten op Nederlandsche Ministers en die stukken *niet* te publiceren.

Maar er is méér. De heer STRENS bevond zich, ruim eene maand na 12 Jan., ten huize van Mgr. BELGRADO, als wanneer op nieuw op het doen van mededeeling werd aangedrongen. Ten stelligste wordt door den heer STRENS verzekerd, dat Mgr. BELGRADO toen antwoordde: »De mededeeling *zal* plaats hebben; maar tusschen de »mededeeling en de uitvoering zal slechts weinig tijds »verloopen.« Indien Mgr. BELGRADO inderdaad reeds op 12 Januarij de geautoriseerde »communication« had gedaan, hij zou gewis zijne verwondering hebben moeten te kennen geven, dat men ruim eene maand daarna *nog eens* om mededeeling vroeg, in plaats van te verzekeren, *»dat de mededeeling geschieden* ZAL.«

Een en ander stelt, naar onze innige overtuiging, onwederlegbaar in het licht, dat noch op 12 Jauuarij, noch later de mededeeling, zoo als die verwacht werd, zelfs gelijk het Hof van Rome aan Mgr. BELGRADO geautoriseerd had te doen, is geschied. Wij constateren het feit en wenschen ons van redeneringen zoo veel mogelijk te onthouden.

Het bovenstaande beslist het feit afdoende. De handelingen van Mgr. BELGRADO *na* 12 Januarij, die onzer Ministers *vóór* en *na* dien tijd — en wij zwijgen nog van hunne plegtige verklaringen — maken het ieder duidelijk, dat althans Mgr. BELGRADO zich na 12 Januarij niet meer scheen herinnerd te hebben, dat hij de mededeeling heeft gedaan. Wij mogen het ook niet verbergen; maar het op handen zijnde vertrek van Mgr. BELGRADO, juist nu, schijnt ons niet toe, dat het Hof van Rome zoo geheel de »Nederlandsche Staatslieden« in het ongelijk stelt.

Al de overige spitsvondige argumenten, door den Heer LIGHTENVELT aangevoerd, zijn van ondergeschikt belang. [illegible]

De ambtenaren van het Departement voor de R. C. Eeredienst zijn *ondervraagd* geworden. Wij willen omtrent de betamelijkheid van dat middel, om wat men wenscht te vinden, te zoeken, in geene beschouwingen treden. Intusschen wenschen wij gevraagd te hebben — meer niet — of het aan ambtenaren van een departement, door hunne positie, mogelijk is, om verklaringen van hunnen Minister te logenstraffen, indien daartoe termen bestonden? Zoo neen, in hoever dan aan zoodanig getuigenis gewigt mag worden gehecht? In elk geval: of dan het getuigenis van een oud-Minister, voorzeker niet min-geacht als de Secretaris, zoo niet meer afdoet, dan toch balanceert het getuigenis van den ambtenaar?

En nu heeft de heer STRENS de toedragt der zaak zeer eenvoudig opgehelderd. De Internuntius had hem gevraagd, of hij hem wel zou willen opgeven de posten, die bij eene eventuele organisatie op de begrooting zouden vrij vallen? Dit beloofde hij, en dien ten gevolge vroeg hij den secretaris eene nota, waarin een en ander zou zijn opgenomen. Die ambtenaar gaf den heer STRENS daarop een nota, waaruit deze nam alleen datgene, wat ter voldoening aan het verzoek van Mgr. BELGRADO kon strekken. [En hier is eene nieuwe vergissing van den Internuntius. De gevraagde cijfers van Mgr. BELGRADO en niet aan het [illegible] gelegenheid nu, dat de secretaris genoemde nota overhandigde, is deze in berekeningen getreden voor het geval, dat er vier of vijf bisschoppen zouden komen; en de heer STRENS sloeg daarop zoo weinig acht, hechtte daaaraan zoo weinig waarde, in verband met het ongeborene der geheele zaak, dat hij van deze geheele berekening slechts eene flaauwe herinnering heeft.

Zeer uitvoerig heeft de heer LIGHTENVELT uitgeweid omtrent deze *Nota* en spitsvondig uitgecijferd den dag, waarop die zou zijn gesteld. Het doet er minder toe, naar onze meening, *wanneer*, maar *wie* deze Nota heeft gesteld, of wel *heeft doen stellen.* Nu is zij stellig niet van de hand des heeren STRENS; hier geldt derhalve alleen de vraag, of de steller van de *Nota* onder eede zou durven verklaren, dat de heer STRENS hem het vervaardigen daarvan, zóó en niet anders, heeft opgedragen? De ambtenaar heeft eene *Nota* opgemaakt; dat is waar, doch uit eigen beweging. Dit blijkt daaruit, dat die Nota *niet* onder de oogen is gebragt van den Internuntius en dat de heer STRENS zich daartoe bepaald heeft, om daaruit alleen *die* cijfers te nemen, om welker mededeeling Mgr. BELGRADO had verzocht.

Nog een ander bewijs heeft de heer LIGHTENVELT daaruit geput: »dat wanneer men op de kanselarijen van »de vreemde gezanten alhier onderzoek zou willen doen, »men rapporten aan hunne hoven zou kunnen vinden »over die aankondiging van de kerkelijke organisatie.« — Van wie zijn deze rapporten afkomstig? Toch niet van Mgr. BELGRADO. Want wanneer deze over de organisatie rapporten had gezonden bijvb. aan den *Zweedschen* en *Amerikaanschen* gezant, wie de zaak eigenlijk niet aanging; dan voorzeker had *ons Hof* daarvan eene *schriftelijke* mededeeling behooren te ontvangen. — Maar zie hier de toedragt der zaak, welke wij bijkans als *zeker* meenen te mogen opgeven. De diplomatie der residentie bezoldigt een persoon, die haar rapporteert alle *feiten* en *geruchten*, welke eenig belang aanbieden. Door dezen persoon wordt de diplomatie op de hoogte gehouden van de gewigtigste debatten in de Staten-Generaal, van den inhoud van aangeboden wetsontwerpen van meer dan locaal belang; eindelijk van alles, wat, door dezen persoon, voor de diplomatie te weten nuttig en noodig kan worden geacht. Nu heeft deze persoon, ook bij Mgr. BELGRADO niet onbekend, waarschijnlijk, op de eene of andere wijs, kennis bekomen van den algemeenen inhoud van diens nota van 12 Jan. of *geruchten* omtrent de zaak vernomen en op dezen grond de aanstaande organisa-

de aan de diplomatie *gerapporteerd.* Nu verklaren wij niet te begrijpen, hoe de heer LIGHTENVELT — wien het bestaan van de werkzaamheden van bedoelden persoon niet onbekend zullen zijn; de heer VAN HALL is er almede bekend — uit *die* rapporten, uit *deze* bron voortgekomen, een bewijs kan putten, om de verklaringen van *vier Nederlandsche Ministers* te ontzenuwen.

Eindelijk heeft de heer LIGHTENVELT ook den heer THORBECKE in de zaak willen betrekken; ofschoon hij de aan dien heer gedane mededeeling als „zeer informeel, als zeer indirect" beschouwde. Wat is er met den heer THORBECKE gebeurd? Hij verklaart plegtig, dat hij de pausselijke allocutie het eerst in de *Independance* had gelezen, en dat hij toen niet wist of wij 3, 5 of 7 bisschoppen zouden hebben. Een paar dagen later ontmoette hij onderweg den heer DOMMER VAN POLDERSVELDT, met wien hij zich over de zaak onderhield. Weken of maanden later las hij in de dagbladen de nota van Kardinaal ANTONELLI, waarin hij met verbazing van „*documents positifs*" zag gewagen. De heer DOMMER bezocht den heer THORBECKE den eigen dag, en toen, deze zijne verwondering te kennen gaf over hetgeen hij had gelezen, herinnerde hem de heer DOMMER, dat hij den heer THORBECKE maanden geleden had onderhouden over een *gerucht* ten aanzien van de vestiging van vijf of zeven bisschoppen. — Ziedaar de „mededeeling", die de heer THORBECKE geacht werd ontvangen te hebben!! Zij is opmerkelijk deze verklaring, gestaafd door het woord van den heer THORBECKE, door dat van den heer DOMMER en de uitdrukkingen van den heer LIGHTENVELT. Opmerkelijk in verband met de hatelijke aantijgingen, sedert April tegen den heer THORBECKE, juist omtrent dit punt, door de ministeriële pers geslingerd. Van wat verbond, van welke ontwerpen, van welke zamenspanningen heeft men niet gewaagd! En dat alles komt neder op het feit, dat een vriend, van elk diplomatiek karakter ontdaan, den heer THORBECKE, maanden te voren, had onderhouden over een *gerucht* dat liep omtrent eene op handen zijnde organisatie der R. C. Kerk!! Het is een onschatbare maatstaf ter beoordeeling van de waarde der lasteringen, waaraan het vorig Ministerie sedert April heeft blootgestaan!

Zie hier dus het geheele vraagstuk, in de eenvoud der waarheid, uiteengezet. De namen: THORBECKE, VAN ZUIJLEN VAN NIJEVELT, VAN BOSSE en STRENS blijven onbevlekt; en met een gerust geweten mogen zij hun gedrag ten deze, gelijk ten aanzien van al hunne regerings-handelingen, aan het oordeel eener Mogt, tegen onzen wil, nog het een of ander niet opgehelderd schijnen, wij zijn tot opheldering bereid. Tot dus ver behoefde de zaak van waarheid en regt, die wij voorstaan, geen antwoord te schromen.

In de zitting van gisteren heeft de heer ROCHUSSEN verklaard, dat hij het voorstel der negen leden zoodanig wenschte te beoordeelen, dat zijne houding als volksvertegenwoordiger zou overeenstemmen met die van Minister van Financien, eene betrekking vroeger door hem bekleed.

De heer VAN BOSSE merkte op, dat hij hoopte, dat bij de beoordeeling van het „voorstel" de heer ROCHUSSEN zich tevens zou herinneren, dat hij ook geweest was Gouverneur Generaal, en dat hij alzoo aan Nederlands ingezetenen zou gunnen wat hij aan die van N. Indie had toegestaan.

Te regt werd deze opmerking gemaakt. De heer ROCHUSSEN had toch, als Gouverneur Generaal, eene belasting verminderd — *zonder eenig aequivalent hoegenaamd.*

Zie hier zijne eigene woorden (zitting van 10 Dec.)

„Wat werd nu gedaan? Ten jare 1849 in September — ik noem hier deze dagteekening, opdat men niet zou zeggen; ja, dit is een gevolg geweest van eene bijzondere ramp van een hongersnood die een district getroffen heeft — in September 1849, en dus eenige maanden vóór dat iets van die ramp bekend was, werd geheel vrijwillig door het Indisch bestuur, na daartoe bekomen magtiging, bepaald, dat de grootste misbruiken van die bazarregten zouden worden opgeheven; en wel vooreerst, dat, bij binnenlandsche vervoer, van de goederen die meer, dan een bazar passeerden, de belasting slechts eenmaal zou mogen worden geheven, terwijl tot dusverre ieder pachter, bij doortogt van goederen, de belasting ten zijnen behoeve inde. De tweede verligting was: geene bazarregten meer op het zout, dat door den inlander zou worden verkocht. Het zout is reeds cijnspligtig aan den Staat, en dus geen *bis in idem*. Wat de derde en grootste verligting betreft, deze bestond in volkomen vrijstelling van bazarregten op rijst en paddie, de algemeene voedingsmiddelen op Java, voor al wat leeft, zoowel voor menschen als voor dieren. En waarom die vrijstelling? Omdat men meende, dat door die bazarregten de landbouwer teruggehouden kon worden, zijne waren ter markt te brengen. Er werd dus voor die voorwerpen *geheele afschaffing* van de bazarpacht gegeven, en — *let wel* — *zonder eenig aequivalent.* Die afschaffing had voor de Staatskas een verlies van een millioen ten gevolge, zoodat de inkomsten der bazars verminderd werden van drie tot twee millioen."

Alzoo de vermindering van 's lands inkomsten met één millioen *zonder aequivalent.*

Maar de heer ROCHUSSEN gaat nog verder. Hij schijnt bepaaldelijk afschaffing of vermindering van belasting *met* equivalent *af te keuren.* Immers den maatregel afkeurende, waarbij de tegenwoordige Gouverneur Generaal de bazarregten afschafte, zeide hij:

„Onder deze omstandigheden kwam de nieuwe landvoogd en kort daarna werd de afschaffing der bazarpacht afgekondigd. Ware die afschaffing *geweest en gebleven zonder equivalent*, o ja, *ook ik zou ze dan zeer gaarne gezien hebben*, ofschoon die afschaffing in de gevolgen wel eenige ongelegenheden heeft doen ontstaan."

Zal de heer ROCHUSSEN nu het voorstel *aannemen*, omdat er, naar zijne meening, *geen* aequivalent is, en alzoo goedkeuren datgeen, waartoe hij als Gouverneur-generaal het voorbeeld heeft gegeven?

Of zal de heer ROCHUSSEN nu het voorstel *afstemmen* juist omdat er, in den overvloed der schatkist, een ruim aequivalent aanwezig is?

Buitenland.

ENGELAND.

Onze dagbladen houden zich nog voortdurend met de jongste diplomatische handelingen over de Oostersche zaken bezig. Terwijl de ministeriële pers daaraan groote waarde hecht, maar zich toch de bezwaren niet ontveinst, die de regeling langs „dezen laatsten minnelijken weg" aanbiedt, zijn de oppositiebladen gedurig in de weer, om die pogingen klein te schatten, niet alleen, maar ook om te betoogen, dat zij geene wezenlijke gevolgen zullen hebben bij den onwil van beide oorlog voerende partijen, die reeds te verbitterd zijn geraakt. Die bladen dringen dan ook steeds aan, dat eene krachtiger staatkunde dan die van protocollen en nota's gevolgd worde, welke de zaken op de lange baan zal schuiven tot het voorjaar, alleen ten voordeele van Rusland.

— De Koningin heeft den beroemden Antwerpschen schilder N. de Keizer opgedragen, de levensgroote portretten des hertogs en der hertogin van Brabant te vervaardigen; om aan dien vorstelijken last te voldoen, heeft hij meer dan één ander werk moeten uitstellen.

Dezer dagen zijn in Palace-yard tegenover den ingang van Westminster-hall, te Londen, de voorbereidende werkzaamheden tot oprigting van een standbeeld voor Richard

FRANKRIJK.

De *Siècle* heeft eene eerste waarschuwing ontvangen wegens een betoog over de inhechtenisneming van den advocaat Hubbart.

Ten gevolge der vele ongelukken op spoorwegen, welke in den laatsten tijd hebben plaats gegrepen, heeft de Regering, naar verzekerd wordt, tegen het einde dezer maand de directeurs, ingenieurs en chefs van alle spoorwegen in Frankrijk zamen geroepen, om maatregelen te beramen, welke de ondervinding noodig heeft gemaakt, zoowel in het belang der spoorwegmaatschappij als in dat der openbare veiligheid.

— Het hof van cassatie heeft eergisteren de voorzieningen verworpen der veroordeelden wegens de zamenspanningen van het Lippodrome en van de Opéra-Comique.

— Er hebben voortdurend vele arrestatien plaats, vooral van jeugdige lieden, die in Parijs in aanzienlijke winkels werkzaam zijn. Dit schijnt met nieuwe woelingen in verband te staan.

— Er wordt eene groote verandering in het personeel der prefecten verwacht. De Keizer zou namelijk van meening zijn, dat bij vele dier beambten niet genoeg ijver bestaat en zij zich niet genoeg op de hoogte der belangen van hunne departementen stellen.

BELGIE.

Een onzer ministeriële bladen geeft te kennen, dat „hetgeen men de verzoening van de beide takken der Bourbons" heet, geheel geschied is buiten den invloed van „een doorluchtig persoon, wiens wijsheid bekend is;" daarmede blijkbaar op den koning der Belgen doelende. „Wij begrijpen niet (zegt dat blad) welke belangen men, vooral in Engeland, wil dienen, door aan een gerucht geloof te hechten, dat op zich zelf zoo weinig geregtvaardigd, als het strijdig is met het bekende karakter van hem, wiens naam men zoo uit de lucht gegrepen in deze zaak mengt."

DUITSCHLAND.

Tusschen Oostenrijk en Pruissen wordt thans onderhandeld, met het doel, om de meest mogelijke overeenstemming in het beheer en het verkeer langs de wederzijdsche spoorwegen te brengen.

— Uit Leipzig wordt zeer geklaagd over den kwijnenden staat des Duitschen boekhandels, bijzonder ten aanzien van Oostenrijk, dat vroeger in dit opzigt, eene goudmijn, maar thans zonder eenig belang is. Menig boekhandelaar te Weenen, die ten bedrage van eenige duizend gulden aan boekwerken uit Leipzig plagt te ontbieden, ontvangt bijna niets meer van daar. Nog onbeduidender is thans de afzet naar Hongarije, Polen en Rusland, sedert de verhooging der inkomende regten in de beide laatste Staten.

— In weerwil van het vergevorderde jaargetijde wordt te Munchen met verdubbelden ijver aan het kolossale gebouw voor de tentoonstelling gearbeid, dat in zijne voornaamste deelen uit gegoten ijzer en glas zal bestaan. Dat aan hetzelve geen kosten gespaard worden, blijkt onder anderen uit de prachtige fontein die aldaar aangelegd wordt, en op ƒ 20,000 komt te staan. In Wurtemberg en andere Zuid-Duitsche Staten zijn nu mede bijzondere commissiën benoemd tot bevordering van de inzending van voorwerpen voor deze tentoonstelling.

— Volgens bijzondere mededeelingen uit Berlijn, is er eene dubbele familie-alliantie op het tapijt tusschen de regerende Engelsche en Pruissische huizen, en wel door eene echtverbindtenis van den Engelschen troonopvolger met de oudste dochter van koningin Victoria. Naar men weten wil, zou van de zijde van Rusland deze dubbele alliantie ongaarne gezien en tegengewerkt worden, die echter door de bemoeijingen der prinses van Pruissen toch tot stand zal komen.

SARDINIE.

De uitslag der verkiezingen is nu in zoo verre bekend, dat van de 178 nieuw verkozen leden, 123 tot de ministeriële partij behooren, 40 tot de regter- en 15 tot de linkerzijde. Van 26 verkiezingen was nog geen berigt ontvangen.

SPANJE.

Hetgeen men voorzag, is werkelijk gebeurd: de Cortes zijn door de regering geschorst, zonder dat het tijdstip der nieuwe bijeenroeping daarbij bepaald is.

TURKIJE.

Berigten uit Bucharest, van den 4 dezer, melden dat de vijandelijke legers toen eene bloot verdedigende stelling in acht namen. De afsluiting van den Donau werd wederzijds met groote gestrengheid volgehouden. Ten gevolge van de vorst zou de scheepvaart weldra geheel gestremd zijn. De Turksche zeilschepen waren reeds naar de geschiktste havens gebragt. Vorst Gortschakoff heeft in eene dagorder het gedrag der Wallachysche militie hoogelijk geprezen.

— In het Weener blad *Lloyd* vindt men een artikel, waarin het protocol, onlangs door de vier mogendheden onderteekend, als eene poging tot vredelievende schikking wordt voorgedragen; doch wel zoodanig, „dat de twee Westersche mogendheden daarbij afgezien hebben van alle gewapende tusschenkomst." Op dien grondslag alleen was Oostenrijk en daarna ook Pruissen tot de politiek van bemiddeling toegetreden. Dit verschilt veel van de uitlegging, welke, vooral de *Times*, in de jongste dagen aan de in Weenen overeengekomene pogingen heeft gehecht. (Zie *Engeland.*)

— Het berigt der door de Russen op eene afdeeling der Turksche vloot behaalde overwinning wordt in Parijs zeer verschillend beoordeeld. Sommigen hechten daaraan weinig gewigt, terwijl anderen het zeer gunstig achten, om eene schikking te vergemakkelijken, omdat Rusland thans eene voldoening heeft erlangd voor het verlies, door zijne wapenen op de oevers van den Donau en in Azie geleden.

Het dagblad van Keulen behelst brieven uit Pera. In het laatst der vorige maand, deed het gebrek aan geld zich hoe langer zoo meer gevoelen, en men hield het er voor, dat dit een der meest welkome wapenen in de handen van Rusland is. De Porte ziet zich nu toch gedwongen, haar slecht gekleed en gevoed leger vier of vijf maanden lang in de moerassige Donaustreken te blijven voeden. In de hoofdstad zelve worden de levensmiddelen dagelijks duurder, waartoe de aanwezigheid der vloten niet weinig medewerkt. Vele inwoners van Konstantinopel hebben reeds aanzienlijke schulden moeten maken, en daar de kleine schermutselingen weinig belang inboezemen bij hen, die reeds lang op de tijding van een beslissenden veldslag gehoopt hadden, neemt de geestdrift onder de bevolking van lieverlede af.

— Een schrijven uit de Turksche hoofdstad, van 30 Nov. zegt, dat de Engelsche oorlogschepen *Queen* en *London* zich bij het eskader in den Bosphorus gevoegd hebben. Ook werd gemeld, dat de onlangs aldaar aangekomen nieuwe Spaansche gezant een langdurig onderhoud met Redschid-pacha gehad heeft en den 1 dezer ter audientie bij den Sultan toegelaten zou worden. Het gerucht bragt dit in verband met de komst eerlang van een Spaansch eskader van zes oorlogschepen te Konstantinopel.

Een hoofdartikel van het Keulsche dagblad is aan het betoog gewijd dat de geheele zuidelijke kust van Rusland in de Zwarte zee zeer aan mogelijke vijande-

lijke aanvallen is blootgesteld. Odessa, de hoofdstad van dat gedeelte des rijks, wier uitvoerhandel jaarlijks op tachtig millioen roebels geschat wordt, vindt alleen bescherming in een met bastions gekroond vestingwerk, op eene rots gelegen, en die niet lang in staat zou zijn, de stad tegen een aanval van de zeezijde te beschutten. Een zeeoorlog zou derhalve niet alleen den handel van Odessa vernietigen, maar ook de stad zelve spoedig in 's vijands handen kunnen brengen. Tusschen Odessa en Sebastopel liggen Nicolajem en Cherson, welke laatste plaats, zooals vroeger de eerste, de hoofdzetel der Russische admiraliteit is, beide die plaatsen zijn altijd volgens den steller van het artikel, evenmin genoegzaam gedekt. Aan den oostkant is Sebastopol, in de Krim, de voornaamste zeehaven van waar de keizerlijke vloot de geheele zwarte zee beheerscht en het Turksch gebied onophoudelijk bedreigt. In weerwil van al het voortreffelijke dier haven heeft zij echter ook groote gebreken. Het water wemelt daar van eene soort van wormen, die het hout der schepen doorknagen, zoodat zij niet zelden binnen twee of drie jaren geheel onbruikbaar worden. De aangewende pogingen, om dit kwaad door het aanbrengen van zoet water te verhelpen, zijn vruchteloos geweest. De vier forten, welke de stad en de dokken moeten dekken, hebben wel een ontzagwekkend voorkomen, maar behoeven eene vijandelijke vloot niet in gelijke mate af te schrikken, dewijl zij te hoog liggen en de daaruit horizontaal geworpen kogels alleen de zeilen der schepen zouden beschadigen, zonder de bodems te treffen. Bovendien zijn de forten zoo slecht gebouwd, dat hunne muren groot gevaar loopen door de dreuning van eigen geschut in te storten. Aan de landzijde ontbreken de verdedigingswerken geheel. Over de hoedanigheid der Russische schepen en het personeel der matrozen velt de schrijver een niet minder ongunstig, denkelijk niet geheel onpartijdig oordeel, daar zich op deze vloot vele Grieksche welbevaren zeelieden bevinden.

VEREENIGDE STATEN.

Er zijn tijdingen uit New-York, van den 30 Nov. De aanspraak van den President was toen geheel gereed. Het gewigt van den spoorweg naar de Zuidzee wordt daarin erkend, alsmede het nut van de ondersteuning daarvan door de regering. Uit Kalifornië blijven de berigten nopens de goud-ontdekkingen gunstig; doch er hebben in San Francisco gestadig zware branden plaats.

Binnenland.

Staten-Generaal.

Tweede Kamer.

Het wets-ontwerp, regelende het gebruik van het koloniaal batig slot over 1851, bevat slechts *één* art. luidende aldus: Het, na aftrek der som van *f* 3,179,447.48, waarover bij de wet van (*Staatsblad* no.) is beschikt, overschietend gedeelte van het batig slot van de rekening der koloniale remises over het jaar 1851, ten bedrage van *vier millioen zeven honderd duizend gulden* (*f* 4,700,000) wordt toegevoegd aan de middelen en inkomsten over het dienstjaar 1851.

Lasten en bevelen, dat deze in het *Staatsblad* zal worden geplaatst, en dat alle ministeriële departementen, autoriteiten, collegien en ambtenaren, wien zulks aangaat, aan de naauwkeurige uitvoering de hand zullen houden.

Dit wets-ontwerp is in de vorige zitting onafgedaan gebleven en wordt daarom thans op nieuw aangeboden.

De Regering verwijst dan ook naar de vroeger daarbij gevoegde stukken, met de opmerking, dat de sedert aan de Staten-Generaal ingediende nieuwe voorstellen tot regeling van het muntwezen in Nederlandsch-Indie eene wijziging noodzakelijk hebben gemaakt in de redactie van het wets-ontwerp. Bij het wets-ontwerp *B*, tot aanwijzing der middelen tot herstel van het muntwezen in N. I. is namelijk (art. [illegible]) beschikt over een gedeelte [illegible] door de [illegible] koloniale remises over 1851 als batig slot aangewezen bedrag van *f* 7,879,447.48, zoodat, wordt dat wets-ontwerp aangenomen, het voor de schatkist van het moederland beschikbaar gedeelte wordt teruggebragt tot de som van *f* 4,700,000, zijnde juist het cijfer, bij de Staatsbegrooting voor 1851 geraamd. (De ruimte in art. 1 overgelaten, strekt juist tot aanvulling van de dagteekening, waarop dit wets-ontwerp *B*, tot wet zal worden verheven.)

De bepalingen van het ingediende wetsontwerp, houdende regeling van het pensioen der militaire leden van het hoog militair geregtshof, houden voornamelijk in, dat die militaire leden zijn begrepen in de uitzondering onder lit. *a* van art. 1 der wet van den 3den Mei 1851 (*Staatsblad* n°. 40) gemaakt, ten aanzien van hen, die geplaatst zijn in militaire betrekkingen, dat de regeling van hun pensioen geschiedt overeenkomstig de bepalingen der wetten van 28 Augustus 1851 *Staatsbladen* n°. 127 en 129, terwijl art. 20 der wet van den 28 Augustus 1851 (*Staatsblad* n°. 127) op hen niet van toepassing is. Militaire pensioenen, krachtens vroegere reglementaire verordeningen reeds toegekend aan militaire leden van het gezegd Geregtshof, worden gehandhaafd, en de voorgedragen wet treedt in werking met den dag harer afkondiging.

De aanleiding tot de indiening van dit wetsontwerp bestaat daarin, dat bij Koninklijk besluit van 18 September 1851, n°. 93, in overeenstemming met de destijds bestaande pensioen-betalingen, voorkomende in het Koninklijk besluit van den 21sten Februarij 1847 (*Staatsblad* n°. 4), aan eenen vlag-officier, na zijn eervol ontslag als lid van het Hoog Militair Geregtshof, een militair pensioen toegekend is.

De Algemeene Rekenkamer heeft hare medewerking tot het verevenen van dat pensioen geweigerd, op grond dat zij de leden van gemeld Hof (hetzij die al dan niet eenen militairen rang bezitten of militairen zijn) als *burgerlijke* ambtenaren beschouwt, en mitsdien van meening is, dat aan gezegden vlag-officier geen militair pensioen had behooren toegelegd te zijn.

De zienswijze der Regering, eenstemmig met het ingewonnen gevoelen van den Raad van bestuur van het Pensioenfonds voor Burgerlijke Ambtenaren bevonden zijnde, werd zulks aan de Rekenkamer medegedeeld, doch dit mogt niet tot uitwerking hebben, de zich voorgedaan hebbende bedenkingen van die zijde uit den weg te ruimen.

Evenmin is zulks het gevolg geweest van eene zeer breedvoerige correspondentie met gemeld collegie, daarna gewisseld. De regering, bij haar gevoelen volhardende, heeft nu gemeend eene wettelijke regeling van het vraagstuk te moeten voorstellen.

's Gravenhage, 14 December.

Het Staatsblad n°. 117 bevat een Koninklijk besluit van 7 December jl., houdende wijziging van den loop der heerbanen in Zeeland.

Z. M. heeft tot leden der provinciale commissie van geneeskundig onderzoek en toevoorzigt in Drenthe, benoemd: dr. D. Cohen, te Assen, en dr. C. M. B. Heijmans, te Dalen, en op nieuw benoemd de heeren: D. A. Bosscher, G. Reinders en G. E. Reinders, wier tijd van aftreding als leden van de directie der maatschappij van landeigenaren en veenbeklemde meijers in de provincie Groningen, op 31 December 1853 is bepaald.

Z. M. heeft benoemd tot leden van den raad van bestuur over 's Rijks museum te Amsterdam de heeren J. de Vos Jbz. en P. L. Dubourcq; en den heer J. de Boeuff, te Delft, tot arrondissements ijker der maten en gewigten.

Z. M. heeft benoemd bij het wapen der infanterie, tot kolonel, den luitenant-kolonel A. van Hoeij, kommandant van het 4de regement van dat wapen, en verplaatst, bij de bataillons jagers van het regement grenadiers en jagers, den 2den luitenant P. C. Evers, van het 5de regement infanterie.

Z. M. heeft den officier van gezondheid der 1ste klasse R. C. Ploug, ingevolge zijne aanvrage, op pensioen gesteld, en het bedrag van dat pensioen bepaald op *f* 900.

Wij vernemen, dat de Staatscommissie, benoemd bij Koninklijk besluit van 24 Sep. jl., tot het beramen der grondslagen, welke bij de wet tot regeling eener nieuwe regterlijke inrigting zullen worden gevolgd enz. bereids eergisteren dezen haren arbeid aan den Minister van Justitie heeft ingediend.

---

* H. M. de Koningin heeft weder kostbare geschenken doen toekomen aan de regentessen van de naai- en breischool te Apeldoorn, ter verloting voor gemelde inrigting.

---

* Gisteren avond, heeft er bij H. M. de Koningin moeder eene groote en luisterrijke Soirée plaats gehad.

---

* Heden middag zal er bij Z. Exc den graaf van Königsmarck Minister van Z. M. den Koning van Pruissen bij het Ned. Hof, een groot diplomatiek diner gehouden worden.

---

* Door den Hoog Eerw. Heer J. J. van Vree, Bisschop van Haarlem, is reeds, in de kerk van het Binnenhof en in het Westeinde, aan ruim 1300 geloovigen het H. Vormsel toegediend. Heden had dit in de kerk op de Prinsessegracht plaats. Morgen zal zulks in de kerk in de Assendelftstraat, Vrijdag in het Katholijk Weeshuis en Zaturdag in de kerk te Scheveningen, geschieden.

---

* In de zitting van den Hoogen Raad der Nederlanden (Kamer van Strafzaken) van gisteren, heeft de procureur-generaal zijne conclusie genomen in zake Marta Johanna Beckers, weduwe van Jan Matthijs Huijds, welke zich in cassatie heeft voorzien tegen een arrest van het Prov. geregtshof in Limburg, waarbij zij veroordeeld is tot de straffe des doods, wegens poging tot vergiftiging door zwafelzuur, van de echtelieden Stassen te Maastricht. Na in eene uitvoerige conclusie al de voorgestelde middelen van cassatie te hebben bestreden, heeft de proc.-gen. ten slotte geconcludeerd tot verwerping van het beroep en veroordeeling van de requirante in de kosten van het geding. De uitspraak is bepaald op 3 Januarij 1854.

Morgen avond (7½ ure) zal door den heer Siemelink, in het gebouw der Vrijmetselaren, op den Fluwelen Burgwal alhier, eene »*Soirée Magnétique*« worden gegeven, waarvan wij de bijwoning het belangstellend publiek durven aanbevelen. Naar men verneemt moe de heer S. van de opkomst van een talrijk publiek reeds verzekerd zijn.

Morgen avond zal in den Franschen schouwburg alhier worden opgevoerd: *Le Chevalier des Dames* en *Haydée ou le Secret*.

Het pleidooi in de zaak van de stad Leyden tegen den Staat der Nederlanden over het Haarlemmermeer is gisteren voortgezet voor de arr. te Amsterdam. De heer S. P. Lipman is voor de stad Leyden opgetreden.

---

* Bij kon. besluit van den 15 November 1853 n°. 97, is bepaald, dat de vrijstelling van zegelregt bij art. 27 A, n°. 37 der wet van den 3 October 1853 (*Stblad* n°. 47), zal worden toegepast op de attestatiën de vita en op de quitantiën, betrekkelijk de lijfrenten en pensioenen ten laste van het fonds voor onderofficieren enz., die onder toekenning van gagement of gratificatie, uit de militare dienst worden ontslagen mits zulks uit de stukken blijke.

---

* Bij kon. besluit van 24 November jl. is goedgekeurd het door de Staten der provincie Zuidholland, in hunne vergadering van 11 November jl. vastgestelde reglement voor den polder de kleine Westeindsche veenen droogmakerij; dat reglement is nu, bij resolutie van Ged. Staten, van 6 December jl. afgekondigd.

---

* De Gedeputeerde Staten der provincie Zuidholland, gelet op art. 176 der gemeentewet, hebben goedgevonden, bij besluit van 6 Debember jl., burgemeesters en wethouders der gemeenten in deze provincie uit te noodigen, om te beginnen met het jaar 1855, jaarlijks vóór den 15 Januarij, aan deze vergadering te zenden eene korte opgaaf van de gedurende het dan afgeloopen jaar in hunne gemeenten afgekondigde plaatselijke verordeningen tegen wier overtreding straf is bedreigd, of, indien geene zoodanige afkondiging heeft plaats gehad, een negatief berigt in te zenden, waardoor mitsdien, te beginnen met het jaar 1854, de afzonderlijke kennisgeving nopens iedere in de gemeenten afgekondigde verordening, welke tot dus verre werd gevorderd, zal komen te vervallen.

Uit 's Hage wordt aan de *IJsselbode* het volgende geschreven: »De discussie in de tweede kamer over het voorstel der negen leden, is bepaald op aanstaanden Donderdag. Men zal alsdan verbaasd staan over de vernuftigheid van vele leden (die gaarne alle partijen te vriend willen houden), in het uitdenken en schijnschoon voorstellen van (lari) bezwaren, tot vrees voor den Turkschen oorlog toe, terwijl men hier te lande de menschen den hongerdood laat sterven.

---

* Scheveningen 14 December 1853. Er bevinden zich sedert gisteren avond twee Engelsche stoombooten voor de kust. De eerste is die van de *Steam Navigation Companij*, om daar de vaart op onze rivieren reeds gestremd schijnt te zijn, passagiers en brievenmalen naar Engeland over te brengen. Het is de boot *Concordia* kapitein Strapack. De andere boot is *The Monarik* die een metalen kabel aan boord heeft, bestemd voor een onderzeeschen telegraaf tusschen Engeland en Schotland. Zij komt voor onze kust met het doel eene boei te ligten en eene andere daarvoor in de plaats te stellen.

Men spreekt reeds van het spoedig vertrek van twee pinken met bokking naar Ostende, terwijl het te voorzien is, dat eerstdaags, bij aanhoudende vorst, ook verzendingen van vee en goederen naar Engeland en Frankrijk zullen plaats hebben. Er zijn nog slechts vier haringschuiten afwezig.

Met de kustvisscherij blijft het treurig gesteld. De wenk, dezer dagen door een onzer dagbladen gegeven, om eene stoomboot in dienst te stellen, ten einde den visch van de pinken af te halen, en de kosten die dit zou veroorzaken te vinden uit het bedrag der van 's Rijks wege verleend wordende premiën, wordt door vele als zeer uitvoerbaar beschouwd.

□ 's Bosch, 13 December. Wij vernemen dat dezer dage bij Koninklijk besluit zijn vastgesteld de jaarwedden van de Burgemeesters, Wethouders, Secretarissen en Ontvangers der gemeenten in Noordbrabant, en wel tot een bedrag zoo karig, dat de Gemeentebelangen in plaats van bevoordeeld, er welligt zeer door lijden zullen. Bekwame ambtenaren toch, zullen zoo spoedig mogelijk andere betrekkingen of middelen van bestaan zoeken, of zich genoodzaakt zien, meerdere zaken ter hand te nemen, de lust en ijver, vooral in hunne betrekking hoog noodzakelijk, zoo zeer verliezen, dat men spoedig het »*dolce far niente*« van den ouden tijd, zal zien optreden.

Wie toch zou kunnen gelooven, dat een Collegie van Gedeputeerde Staten, zoo bij uitnemendheid, van de menigvuldige veel omvattende werkzaamheden en bemoeijingen van genoemde ambtenaren bewust, zoude

kunnen aandringen en, vooral de tegenwoordige Min. van Binnenl. Zaken (welke toch homogeen met Van Hall wil zijn), aan den Koning ter goedkeuring zou kunnen voorleggen: dat b. v.: in eene gemeente van 1300 zielen, de Burgemeester 125, de Secretaris 150 en de Ontvanger 60 gulden voor tractement zullen genieten?!

Zoo ergens, dan mag hier het bekend spreekwoord worden toegepast, en zal men zien »dat *zuinigheid* de *wijsheid* bedriegt.«

* Burg. en Wethouders der gemeente Culenborg hebben aan alle belanghebbenden kennis gegeven, dat de haven dier gemeente door eene plaats gehad hebbende uitdieping aanmerkelijk is verbeterd, ten gevolge waarvan zij voor alle vaartuigen eene veilige ligplaats aanbiedt.

Op 9 dezer is aan de Utrechtste Hoogeschool gepromoveerd tot doctor in de regten, de heer L. C. L. E. Schmidt van Maastricht, met Theses.

Dr. N. Beets, te Heemstede heeft na langdurige overweging, ook voor het herhaald beroep als hoogleeraar aan de Kaap de Goede Hoop, bedankt.

Het gemeentebestuur van Drunen heeft besloten, om door de daglooners in dat dorp een hoogst nuttig werk te doen verrigten, namelijk, om dezen winter een uitgestrekt schaarbosch te laten uitroeijen en de hoogten te laten afwerken, om daarmede de moerassige laagten te vullen, ten einde zoodoende bruikbaar bouwland te bereiden. De mingegoeden zullen daardoor in dezen winter een eerlijk stuk brood kunnen vinden.

De IJssel is vóór en boven Kampen digt gevroren, zoodat de scheepvaart geheel is gestremd. De boter is op den 12den met eene menigte karren en wagens vervoerd geworden.

Men meldt uit Enkhuizen, dat, ten gevolge van de vorst, de kleine visscherij geheel en al gestremd is, daar de zee zoodanig met ijs is bedekt, dat drie visscherscheepjes genoodzaakt zijn geworden, in de haven van Medemblik binnen te loopen.

Ingezonden Stukken.

Wie hebben gelijk? De negen mannen of hunne tegenstanders.

In de stad mijner inwoning, met eene bevolking van 22,000 zielen, is de prijs van het rundvleesch met 175 gemeente-opcenten, per Ned. pond 70 cents, de beste stukken 80 cents. In de dorpen rondom 45 à 50 cents dezelfde hoeveelheid. Wanneer nu de 175 opcenten den prijs met 20 cents minstens verhoogen, zal de lands-accijns die wel met 10 cents verhoogen; want de laatste staat tot de eerste met 38 opcenten en 10 pct. collectief zegel als 152 tot 175.

Wat is nu echter de marktprijs eener vette koe, in deze streken: (die zoo als men zegt 300 Ned. ponden oplevert) p. m. *f* 130. De afval van huid, los vet, kop, pooten en ingewanden geeft minstens terug *f* 30, dus de 300 Ned. ponden vleesch hebben eene waarde van *f* 100, of per Ned. pond 33⅓ cents. Wanneer nu de slager eene winst geniet van 15 pct., dat zeker veel is voor een artikel van dagelijksche behoefte, dan zoude het rundvleesch den burger p. m. 40 cents het Ned. pond kosten, bij den tegenwoordigen marktprijs. Als bewijs voor een en ander diene het navolgende: Heden morgen een bezoek van een buitenman ontvangende, verhaalde hij mij, dat een zijner buren onlangs eene vette koe gekocht had, maar 't was een koopje! voor *f* 118.00

hij had betaald aan lands-accijns.	- 18.00
aan slagtloon enz.	- 4.00
dit maakt.	*f* 140.00
daarbij had hij terug ontvangen van ruim 50 Ned. ponden vet.	*f* 30.00
voor de huid.	- 10.00
voor kop, pooten en ingewanden.	- 4.00
dus kostte hem het vleesch.	*f* 96.00

en daarvoor had hij ruim 300 Ned. ponden best vleesch, komende het hem aldus niet meer dan 32 cents het Ned. pond.

Uit het aangevoerde blijkt dus, dat de rijks-en de stedelijke accijnsen zwaar drukken; want zij verhoogen, zooals uit dit voorbeeld blijkt, somtijds de waarde van het rundvleesch met meer dan 100 pct. Wel wordt dit niet alleen veroorzaakt door den accijns, doch vooral door de beperkte markt en het monopolie der slagters, en de laatsten moesten ook meerdere winst genieten, om hunne uitschotten te dekken, voor hun tijdverlies en voor het crediet van den accijns. Wanneer wij nu ons een burger gezin voorstellen bestaande uit 6 personen, ieder gebruikende 50 Ned. ponden vleesch per jaar, zijnde nog geen derde der hoeveelheid die een Nederlandsch soldaat ontvangt, dan zou dit voor dit gezin eene besparing geven van *f* 90, die productief zoude verbruikt worden, want 300 pond à 70 cents is *f* 210.00

en 〃 〃 〃 40 〃 〃	- 120.00
besparing	*f* 90.00

Het argument der tegenstanders, dat de slagters den accijns in den zak zouden steken, behoeft niet veel wederlegging; want in de steden is het rundvleesch òf duurder òf even hoog als het varkensvleesch, en buiten de steden is het varkensvleesch veel duurder dan het rundvleesch. Maar eene andere vraag is het, of, door de afschaffing van accijns, het rundvee hooger in prijs zal worden? Hoogstwaarschijnlijk alleen bij meerdere vraag; doch daarvan zal het gevolg zijn, dat onze belangrijke uitvoeren zullen verminderen, want kan de veefokker hier betere prijzen maken, dan zal hij zich niet wagen aan eene verzending, die kosten en risico veroorzaken; en dit kan dan niet anders uitwerken dan verlaging van prijzen, en hij vindt bij de tegenwoordige prijzen nu reeds eene goede rekening, niettegenstaande het land vrij duur is. Ook zouden bij aanzienlijke prijsverhooging de aanvoeren uit die streken, waar men thans het rundvleesch als nuttelooze waar wegwerpt, stellig op prijsverlaging werken.

Het vleeschgebruik vermindert niet, zeggen de tegenstanders, doch dit is eene onwaarheid. Tot bewijs daarvan diene de navolgende statistiek, getrokken uit het jaarboekje van den heer Lobatto, uit de statistiek uitgegeven door den Minister van Finantien en uit de Economist van den heer de Bruyn Kops.

	bevolking.	inl. verbruik.	uitvoer.	waarde.
1835	2,503.624	154,607	—	*f* 43.45
1836	2,528.367	167,641	—	〃 40.06
1837	2,557.522	172,953	—	〃 41.44
1838	2,583.271	173,381	7,722	〃 40.68
1839	2,615.029	141,423	12,502	〃 47.92
1840	2,865.749	126,955	14,036	〃 52.52
1841	2,893.716	139,560	16,147	〃 46.97
1842	2,931.143	157.629	19,627	〃 39.52
1843	2,957.473	129,929	23,321	〃 47.14
1844	2,988.172	123,990	28,473	〃 52.53
1845	3,019.748	146,286	31,797	〃 50.12
1846	3,053.984	187,335	46,685	〃 51.88
1847	3,062.223	131,582	59,687	〃 53.81
1848	3,050.840	123,892	47,965	〃 56.35
1849	2,983.202	124,109	48,836	〃 55.20
1850		149,057	50,913	〃 48.09
1851		149,111	59,913	〃 49.05
1852		147,247	65,297	〃 63.53

Uit de statistiek blijkt dus duidelijk, dat het gebruik in zeer naauw verband staat met den prijs van het vleesch, dat uitvoer den prijs verhoogt, doch dat ook door den verhoogden prijs de uitvoer vermindert zoo als b. v. in 1847 en 1848. Dat de prijsverlaging terstond de consumtie meerder doet worden, zoo als blijkt uit de jaren 1841 en 1842; maar vooral, zien wij dat het vleeschgebruik aanzienlijk verminderd is, daar in de jaren 1837 en 1838, bij eene bevolking van p. m. 2½ millioen zielen, er gebruikt waren p. m. 173,000 stuks rundvee en in de jaren 1850 en 1851 bij eene bevolking van p. m. 3 millioen zielen p. m. 149,000 stuks en bij niet verminderd gebruik had dit behooren te zijn p. m. 207,000 stuks.

Dit laatste getal, dat onze consumtie stellig behoeft, wordt daarin door de veefokkers voorzien? Dit blijkt duidelijk uit de statistiek, ja zelfs schiet er nog over voor de buitenlandsche markt en behoeft de veefokker geen prikkel om meer te produceren, zijn belang is daartoe voldoende. Ook beweren de tegenstanders dat de afschaffing van den lands-accijns de burgerij niet zoude helpen, daar de steden de opcenten niet kunnen missen. Onderzoeken wij echter ook dit punt. Eene zaak staat vast en dit is een natuurlijk verschijnsel, dat de afschaffing van den accijns op een voorwerp van dagelijksch gebruik, terstond de andere accijnsen of directe belastingen meerder productief doet worden en hij die geen vreemdeling is in hetgeen in het naburige Engeland is voorgevallen in de laatste jaren, zal dit volmondig erkennen. Doch wij willen hier nu eens niet op rekenen en zwijgen; de steden behoeven een aequivalenten en dan vinden wij in het werk van den Heer de Bruyn Kops over indirecte belasting als middel van plaatselijke inkomsten, dat de stedelijke opcenten op het rund-, kalfsvleesch en spek opgebragt hebben:

voor Amsterdam	*f* 297,000
〃 's Gravenhage	- 83,000
〃 Leijden.	- 27,000
〃 Haarlem	- 24,700
〃 Dordrecht.	- 21,437
〃 Delft	- 11,500

en hiervan moet natuurlijk thans af de accijns der varkens, dus zal dezelve tegenwoordig hoogstens *f* 1 per hoofd in die steden bedragen.

Tevens zien wij uit dit werkje, dat de opcenten op het gedistilleerd in die gemeenten opbrengen:

voor Amsterdam	*f* 229,000
〃 's Gravenhage	- 91,100
〃 Leijden.	- 41,000
〃 Haarlem	- 37,000
〃 Dordrecht.	- 22.571
〃 Delft	- 22,500

dus ook p. m. *f* 1 per hoofd in die voorname steden. Wierd alzoo de laatste belasting slechts verdubbeld, dan heeft men daarvoor een aequivalent, en dat die belasting zoo hoog kan opgevoerd worden bewijst de stad Deventer, daar deze op eene bevolking van 15,000 zielen *f* 50,000, dus ruim *f* 3 per hoofd, door de heffing der belasting ontvangt, en het dan toch wel beter zal zijn, dat er belasting wordt geheven op een artikel dat *ontzenuwt* dan op het artikel, dat *spierkracht* geeft.

Wij hebben dus duidelijk aangetoond wie gelijk hebben. Mogten toch allen in den lande, maar vooral de geneeskundigen, er toe medewerken, dat het voorstel der negen mannen spoedig tot wet verheven worde.

Een onderteekenaar van een adres tot adhaesie aan het voorstel der negen leden.

Dordrecht, 10 *Dec.* 53.

(*Wegens plaatsgebrek is dit stuk tot heden moeten blijven liggen.*)

Prijs-Courant der Effecten.

AMSTERDAM, 14 December 1853.

Nederland.	Pct.	
Ned.W.Schuld.	2 1/2	61 3/8 13/16
Dito Certificat.	3	73 1/8 4
Dito Dito	4	92 7/8 3 1/16 1/16
O. I. Leening.	4	
Amort. Syndic.	3 1/2	
Hand.-Maats.	4 1/2	
Belgie.		
Certificaten.	2 1/2	
D° *Rothschild*	2 1/2	50 7/16 9/16
Frankrijk.		
Obligatiën	3	
Spanje.		
Nieuwe	1	21 9/16 11/16
Dito Buitenl.	3	45 11/16 (11/16
D° Binnenl. 6/m.	3	41 1/2 11/16 11/16
Bew. Sp. Com.		5 1/4 3/8 3/8
Amort. Schuld.		
Portugal.		
Londen nieuwe.	5	[illegible] 13/16
Dito uitgest	4	

Rusland.	Pct.	
Hope 1798/1816	5	
Dito 1828/1829	5	103 1/8
Cert. 1831/1838	5	
Dito Dito	4 1/2	95
Dito *Hope*	4	
Dito *Stieglitz*	4	87 3/4
Dito dito 5e Ser.	4	
Inschr. Assig.	6	
Certific. dito.	6	
Polen.		
Obligatiën	4	
Oostenrijk.		
Metalliek...	5	76 9/16 5/8
Dito ... Amst.	5	91 3/8 1/2
Dito letter B.	5	91 3/8 1/2
Dito 1847	2 1/2	39 1/2
Dito 1851/1852	2 1/2	39 1/2

Braz. bij Roths. p. s. 500. 5 pct. 95¼; Mexic., te Lon... 3 pct. 12 15/16, 13/16; dito Onb. 22½. ⅝, ⅝; Gren., Onb. 21 1/1..; dito Uitg. 8; Peru 4½ pct. 67¼.

Onze fondsenmarkt was heden in Binnenl. zoowel als Buiten... effecten zeer levendig, daar er namelijk in den beginne in beide soorten eenige verkooporders plaats hadden die de prijzen algemeen drukten, later werden er integendeel veelvuldige koopor... ders in Hollandsche, Spaansche, Russische, Portugesche en Oostenrijksche geëffectueerd, waardoor de markt zeer gunstig slo...

FRANKFORT, Dingsdag, 13 Dec. 5 pct. Metal. 80... Bankact. 1404; Spanje 1 pct. 21¾; dito 3 pct. 41¾. Wissel op Weenen 103¼.

LONDEN, Dingsdag 13 December, Consols op t. 94¼; Mexi... N. 3 pct. 24¾; Peru 4½ pct. 70; Spanje 1 pct. 22... Buitenl. 3 pct. 46½; Certificaten 5¼; Rusland 4½ pct. 9... dito 5 pct. 112½.

Spaansche lager op de tijding van de schorsing der Cor...

PARIJS, Dingsdag 13 December. Fr. 4½ pct. op t. 10... dito 3 pct. op t. 75.85; Spanje binn. 3 pct. 42⅞; d... 1 pct. 22; Rusl. 4½ pct. 96½; N. Metal. 5 pct. 93.

WEENEN, Dingsdag 13 December. Metal. 1852 5 pct. 9... dito lett. B 110½; N. Bankactien 1383; Lomb. Ven. 10... Zilver 13⅞; Wissel: Londen 11.14; Parijs 134⅞.

MADRID, Zaturdag 10 December. Spanje binn. 3 pct. ... dito nieuwe 1 pct. 22⅛; Certificaten 3¼.